

Uboji borcev za človekove pravice v Rusiji

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. septembra 2009 o ubojih borcev za človekove pravice v Rusiji

Evropski parlament,

- ob upoštevanju prejšnjih resolucij Evropskega parlamenta o Rusiji, zlasti resolucije z dne 25. oktobra 2006 o umoru ruske novinarke Ane Politkovske¹ in resolucije z dne 18. decembra 2008 o napadih na zagovornike človekovih pravic v Rusiji in sojenju za umor Ane Politkovske²,
 - ob upoštevanju izjave predsedstva Sveta v imenu Evropske unije z dne 12. avgusta 2009 o umoru čečenske zagovornice človekovih pravic Zareme Sadulajeve in njenega moža Aleka Džabrajlova,
 - ob upoštevanju sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko in Rusko federacijo, ki je začel veljati leta 1997 ter je bil podaljšan do nadomestitve z novim sporazumom,
 - ob upoštevanju pogajanj, ki so v teku za novi sporazum kot osnovo za nov celostni okvir odnosov med EU in Rusijo,
 - ob upoštevanju Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, Deklaracije Združenih narodov o zagovornikih človekovih pravic ter Deklaracije ZN o pravicah in odgovornosti posameznikov, skupin in družbenih organov za spodbujanje in varstvo splošno priznanih človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
 - ob upoštevanju člena 122(5) svojega Poslovnika,
- A. ker se je Rusija kot članica Sveta Evrope in Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) obvezala, da bo varovala in spodbujala človekove pravice, temeljne svoboščine in pravno državo,
- B. ker so okrepljeno sodelovanje in dobrososedski odnosi med EU in Rusijo bistvenega pomena za stabilnost, varnost in blaginjo celotne Evrope,
- C. ker EU stremi k strateškemu partnerstvu z Rusijo, ki bo temeljilo na vrednotah demokracije, spoštovanja človekovih pravic in pravne države,
- D. ker se je položaj zagovornikov človekovih pravic zaskrbljujoče poslabšal, zlasti na severnem Kavkazu;
- E. ker je delo organizacij za človekove pravice, kot sta Memorial in Demos, bistveno za oblikovanje trdne in svobodne družbe, zaradi česar bi morala biti ruska vlada ponosna na pomembno vlogo takšnih ustanov,

¹ UL C 313 E, 20.12.2006, str. 271.

² UL C 58 E, 12.3.2009, str. 180.

- F. ker je bil odvetnik za človekove pravice Stanislav Markelov, ki je tudi zastopal umorjeno novinarko Ano Politkovsko, umorjen 20. januarja 2009 skupaj z novinarko Anastazijo Barbuovo, ki je umrla, ko ga je skušala zaščititi,
- G. ker je bilo dva meseca po izginotju borca za človekove pravice Andreja Kulagina 10. julija 2009 v kamnolomu v Petrozavodsku najdeno njegovo truplo,
- H. ker je bila voditeljica Memoriala v Čečeniji Natalija Estemirova ugrabljena 15. julija 2009 v Groznm, kasneje pa so jo v sosednji Ingušetiji našli umorjeno; ker je Evropski parlament počastil njen spomin z minuto molka na zasedanju 16. julija 2009; ker je bilo delovanje Memoriala v Čečeniji po njenem umoru prekinjeno,
- I. ker bi se moralo proti vodji centra za človekove pravice Memorial Olegu Orlovu septembra 2009 v Moskvi začeti sojenje na podlagi tožbe za obrekovanje, ki jo je vložil čečenski predsednik Ramzan Kadirov zaradi njegove izjave, objavljene na spletišču Memoriala 15. julija 2009, v kateri je predsednika Kadirova obdolžil vpletenosti v umor Natalije Estemirove,
- J. ker sta bila 10. avgusta 2009 čečenska aktivista civilne družbe Zarema Sadulajeva in njen mož Alek Džabrajlav, ki sta delala za humanitarno organizacijo Rešite generacijo, ugrabljeni iz pisarne v Groznm, naslednji dan pa so ju našli umorjena,
- K. ker so 4. decembra 2008 v sanktpeterburškem uradu raziskovalnega in informacijskega centra Memorial zamaskirani moški iz urada ruskega generalnega tožilca izvedli racijo, ki so odnesli trde diske in CD-je z zbirko podatkov o tisočih žrtev stalinistične represije; ker je bila zbirka podatkov s sodnim nalogom Memorialu vrnjena,
- L. ker so vladni preiskovalci pod pretvezo, da delajo za davčno upravo, 3. septembra 2009 preiskali stanovanjsko zgradbo, kjer domujeta tudi Oleg Orlov, vodja centra za človekove pravice Memorial, in njegov sodelavec Aleksander Čerkasov,
- M. ker je rusko vrhovno sodišče 3. septembra 2009, dva meseca potem, ko je odločilo o ponovnem sojenju treh oproščenih obtožencev za umor Ane Politkovske leta 2006, odredilo novo preiskavo o tem,
- N. ker so ruski državljani na Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu naslovili številne pritožbe,
1. odločno obsoja in globoko obžaluje nadlegovanje zagovornikov človekovih pravic, odvetnikov in novinarjev v Rusiji ter napade nanje;
 2. poziva ruske oblasti, naj storijo vse, kar je v njihovi moči, da zagotovijo zaščito zagovornikov človekovih pravic, kot je zapisano v deklaraciji Združenih narodov o pravicah in odgovornosti posameznikov, skupin in družbenih organov za spodbujanje in varstvo splošno priznanih človekovih pravic in temeljnih svoboščin; poziva zlasti pristojne organe, naj ustvarijo take razmere, da bo Memorialu in drugim organizacijam za človekove pravice omogočeno varno nadaljevanje delovanja v Čečeniji; pozdravlja vrnitev arhiva Memoriala v Sankt Peterburgu, ki je bil zasežen med racijo 4. decembra 2008;
 3. poziva ruske zvezne organe, naj te umore hitro, skrbno in učinkovito preiščejo ter odgovorne, pa tudi tiste, ki so bili vpleteni v ta brutalna dejanja, privedejo pred sodišče;

4. poudarja, da nekaznovanje v Čečeniji vodi do destabilizacije celotne severnokavkaške regije;
5. je seznanjen s telegramom, ki ga je ruski predsednik Dmitrij Medvedjev poslal organizaciji za človekove pravice Memorial, v katerem se je obvezal, da bo podrobno preiskal umor Natalije Estemirove;
6. pozdravlja pobude predsednika Medvedjeva za spremembo zakona o nevladnih organizacijah, ki bi omilila omejitve in težave pri registraciji, s katerimi se srečujejo nevladne organizacije, ter pričakuje bistveno izboljšanje razmer;
7. pozdravlja odločitev ruskega vrhovnega sodišča 3. septembra 2009, da bo začelo novo preiskavo o umoru Ane Politkovske, preiskavo proti trem obtožencem, ki so bili na prvem sojenju oproščeni, ter proti domnevnemu morilcu Ruslanu Mahmudovu in njegovim naročnikom pa obravnavalo v skupni zadevi; poziva, naj se sojenje začne kolikor mogoče hitro, naj bo to proces s poroto in odprt za vse novinarje in medije;
8. poziva k okrepljenemu posvetovanju o človekovih pravicah med EU in Rusijo ter zagotovitvi možnosti, da Evropski parlament, ruska дума, ruski sodni organi in civilna družba ter organizacije za človekove pravice pri tem procesu posvetovanja učinkovito sodelujejo; poziva Rusijo, naj v celoti spoštuje obveznosti, ki jih ima kot članica Organizacije za varnost in sodelovanje ter Sveta Evrope, vključno s spoštovanjem svobode združevanja in pravice do mirnih demonstracij; poudarja svoje stališče, da bi moralo biti varstvo človekovih pravic prednostna tema na dnevnem redu naslednjega vrhunskega srečanja EU-Rusija in postati sestavni del novega sporazuma med EU in Rusijo;
9. poziva ruske oblasti, naj spoštujejo vse odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice in čim prej ratificirajo Dodatni protokol 14 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah o reformi njenega kontrolnega sistema;
10. naroča svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, vladi in parlamentu Ruske federacije, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi ter Svetu Evrope.